

УДК 336.14

DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2021-2-12>

Сокирко О.С.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів імені Л.Л. Тарангул
Університету державної фіскальної служби України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3185-0863>

Філіпішина К.І.

студентка
Університету державної фіскальної служби України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5525-4743>

Sokyrko Olena

Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of the Department of Finance named after L.L. Tarangul
University of the State Fiscal Service of Ukraine

Filipishyna Kristina

Student
University of the State Fiscal Service of Ukraine

АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

ANALYSIS OF FORMATION OF PRIORITY DIRECTIONS OF IMPROVING THE EFFICIENCY OF THE BUDGET OF UKRAINE

Стаття розкриває зміст аналізу доходної та видаткової частини Державного бюджету України. Розглядається структура та динаміка основних надходжень та видатків Державного бюджету за останні роки. Виокремлено головне завдання та функції державного бюджету. Визначено основні проблеми утворення та використання бюджетних коштів. Обґрунтовано необхідність підвищення ефективності управління коштами державного бюджету та запропоновано основні шляхи їх удосконалення.

Ключові слова: державний бюджет, бюджет, доходи, видатки, бюджетні кошти, витрати бюджету, бюджетний потенціал.

Статья раскрывает содержание анализа доходной и расходной составляющей Государственного бюджета Украины. Рассматривается структура и динамика основных доходов и расходов Государственного бюджета за последние годы. Выделены главная задача и функции государственного бюджета. Определены основные проблемы образования и использования бюджетных средств. Обоснована необходимость повышения эффективности управления средствами государственного бюджета и предложены основные пути их усовершенствования.

Ключевые слова: государственный бюджет, бюджет, доходы, расходы, бюджетные средства.

In modern conditions of development of economy of Ukraine and turbulent economic realities the budget is a material base of existence of the state, a form of realization of its functions, a basis of well-being of the population and the effective tool of realization of social and economic policy. The formation of a sufficient amount of its income and ensuring their effective use require special attention. Currently, there are a number of problems in Ukraine, namely: political instability, threat to the territorial integrity and sovereignty of the country, imperfect legislation and total corruption, the state budget is the main lever that maintains at least some balance of economic processes. Thus, its high-quality and effective implementation as the main centralized fund of funds is an integral factor in ensuring not only the current economic stability, but the potential development of the state as a whole. Public authorities are annually tasked to ensure the ratio of the state budget in terms of the amount of projected expenditures with total revenues and revenues. The purpose of the study is to analyze the revenues and expenditures of the State Budget of Ukraine, identify the main problems, shortcomings and proposals related to the justification and increase the efficiency of the process of formation and use of financial resources of the state. Research methods used in the work: method of logical generalization, structural method, graphical method, method of analysis, synthesis. The budget is one of the most important levers of state regulation of the economy, the impact on the economic situation, the adoption of anti-crisis measures and is an annual plan of public expenditures and sources of their financial coverage. At the same time, when making expenditures, first of all, it is necessary to proceed from the

amount of revenues received and distribute them in such a way as to obtain the maximum effect and ensure proportional growth of revenue and expenditure parts of the state budget of Ukraine. Much attention should also be paid to the need to strengthen control over the movement of funds and responsibility for the inefficient use of budget resources. The expediency of making certain expenditures should be considered at the stage of budget planning, taking into account the real economic indicators and the crisis of the economy, then the budget deficit will be justified, and in the long run – reduced.

Keywords: *state budget, budget, revenues, expenditures, budget funds, budget expenditures, budget potential.*

Постановка проблеми. Сучасний стан розвитку економіки України та взаємозалежність країн світу від турбулентних економічних реалій, виокремлюють бюджет, як головну матеріальну базу існування держави з формою реалізації її функцій, що включає в себе добробут населення та виступає дієвим інструментом втілення соціально-економічної політики. Особливої уваги, потребує формування достатнього обсягу бюджетних доходів і забезпечення їх ефективного використання.

Наразі в Україні існує низка проблем, а саме: політична нестабільність, загроза територіальної цілісності та суверенітету країни, недосконалість законодавства та тотальна корупція, перешкоджання управлінню державними фінансами, та багато іншого. Саме державний бюджет є головним важелем, що зберігає хоч якийсь баланс економічних процесів в державі. Отже, якісне та ефективне його виконання, як головного фінансового фонду країни, є невід'ємним фактором забезпечення не лише поточної економічної стабільності, а й потенційного розвитку в цілому. Перед органами державної влади щорічно постає завдання забезпечити співвідношення державного бюджету в частині обсягу передбачених витрат із загальним обсягом доходів та находжень, підвищити ефективності управління державними фінансами через визначення реального стану державного бюджету за допомогою аналізу його видаткової та дохідної частини попередніх років.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженнями проблематики особливостей формування та використання бюджетних коштів присвячено значну кількість наукових доробків зарубіжних і вітчизняних науковців і практиків, серед яких варто відмітити: Р.Й. Бачо, Л.Б. Баранник, О.І. Барановський, Т.М. Боголіб, Т.Е. Городецька, В.В. Зимовець, Н.З. Дуда, С.В. Канева, В.В. Малишко, Ю.Л. Наконечна, Т.С. Набока, Ю.Д. Радіонов, Е.Й. Іллар, А.С. Поровай, І.Ф. Комарницький, Ю.І. Турянський, Г.Г. Цегелик та ін. Так, Л.Б. Баранник [1] досліджує питання бюджетної безпеки як фактор соціального розвитку та головну умову соціальної стабільності [1]; Т.М. Боголіб [2] розкриває проблеми бюджетного процесу в Україні та пропонує варіанти їх вирішення [2]; Т.В. Канева вивчає проблеми дохідної частини бюджету [3]; В.В. Малишко виконує аналіз доходів і видатків бюджету [4]; Ю.Л. Наконечна розраховує й аналізує індекс «відкритості бюджету» [5] тощо. Отже, не зважаючи на значний науковий доробок українських учених та їх внесок у дослідження проблем управління державними фінансами, питання зменшення різниці між показниками плану і факту бюджету в контексті ефективного планування і виконання державних коштів залишається не досить висвітленим та потребує поглиблених наукових розвідок.

У зв'язку з цим важливого значення набуває питання ефективного формування та використання державних фінансів через визначення реального стану державного бюджету за допомогою аналізу його видаткової та дохідної частини.

Постановка завдання. Метою статті є формування пріоритетного напрямку підвищення ефективності управління державними фінансами, аналіз доходів та видатків Державного бюджету України, визначення основних проблем, недоліків та пропозицій стосуються обґрунтування і підвищення ефективності процесу формування та використання фінансових ресурсів держави.

Виклад основного матеріалу. Ключове місце у системі державних фінансів займає Державний бюджет. Він торкається усіх сфер суспільного життя людей та безпосередньо стосується інтересів всіх і кожного, є головною ланкою фінансової системи держави. У широкому значенні бюджет являє собою узгоджений за потребами та раціональний план, із доходів та видатків держави. Державний бюджет забезпечує не тільки акумулювання коштів, необхідних для фінансування держави, а і використовується для часткового перерозподілу доходів з метою підтримання сприятливого соціально-економічного становища в Україні. Разом з тим активно впливає на економічні, соціальні, національні, регіональні процеси в суспільстві і впровадження вищими органами влади відповідної національної стратегії розвитку, спрямованої на зміцнення бюджетної безпеки [1].

Бюджет є одним із найсуттєвіших запобіжників державного регулювання економіки, впливу на господарську кон'юнктуру, вжиття антикризових заходів котрий являє собою річний план державних видатків і джерел їх фінансового покриття.

Видатки бюджету показують напрямки і цілі бюджетних асигнувань, котрі визначаються характером досить різноманітних функцій держави, які узагальнено об'єднують, за класифікаційної ознакою, у три великі групи: політичні, економічні та соціальні функції. Фінансовим підґрунтям функціонування держави виступають державні доходи, їх, як правило, поділяють за джерелами надходження коштів у бюджет. Державний бюджет як самостійна економічна категорія має змогу визначати не тільки способи організації та форми державних фінансів, а й напрям цільового використання грошових коштів у відповідності з інтересами як населення, так і країни загалом. Держава, завдяки бюджету зосереджує фінансові ресурси на найважливіших ділянках соціального та економічного розвитку країни [4].

Забезпеченість держави ресурсами для виконання покладених на неї завдань залежить від рівня величина та динаміка доходів державного бюджету. Для визначення цього рівня, розглянемо динаміку

Держава та регіони

співвідношення дохідної і видаткової частини Державного бюджету України за 2014–2020 рр. (рис. 1).

Зображена динаміка доходів та видатків зведеного Державного бюджету України за 2014–2020 рр. має тенденцію поступового зростанням. Відмітимо, що відхилення між дохідною і видатковою частинами Державного бюджету України зростає з 78052,8 млн. грн. у 2014 році до 217096,1 млн. грн. у 2020 році та перевищує граничний обсяг встановлений Законом про Державний бюджет України на 2020 рік на 16,5%, що вказує на неефективну політику формування та використання доходів бюджету протягом періоду, котрий досліджується.

Отже, органам державного управління у своїй діяльності, для здійснення покращення ситуації необхідно намагатися сприяти до збалансованого розподілу видатків і доходів.

Досягнення цього можливе лише, за умови чітко налагодженої системи управління бюджетом, котра б мала змогу, забезпечити ефективне використання бюджетних ресурсів. Крім того, шляхом посилення відповідальності суб'єктів господарювання, за рахунок особистої майнової і кримінальної відповідальності, за дотриманням вимог законодавства, повноти і своєчасності розрахунків з бюджетом.

Державний бюджет показує бюджетний потенціал, який фактично спроможна сформувати країна, який являє собою вихідну базу для розробки поточної фінансової політики [6].

Здійснимо аналіз дохідної бази державного бюджету ставлячи за мету визначення шляхів збільшення та раціонального використання його. За даними таблиці 1, основною складовою часткою доходів Державного бюджету України протягом всього досліджуваного періоду залишаються податкові над-

ходження, що становлять близько 80% усіх доходів. Протягом досліджуваного періоду спостерігається позитивна тенденція до їх зростання. Загальна сума податкових надходжень у 2020 р. порівняно з 2018 р. зросла на 97300 млн. грн., причому надходження від непрямих податків майже втричі перевищують надходження від прямих податків.

Найбільше значення при формуванні надходжень до бюджету у 2018 р., як і в попередні роки, мають: податок на додану вартість (ПДВ) з імпортованих та українських товарів, робіт і послуг, податок на доходи фізичних осіб, податок на прибуток, рента за користування надрами та акцизи з нафтопродуктів, алкоголю і цигарок [9].

Найбільшою статтею доходів у бюджеті виступає ПДВ з імпорту. Так, з ввезених на територію України товарів в 2020 році вдалося отримати 274113,5 млн. грн., що на 21263,8 млн. грн. менше, ніж було у 2018 році, та на 5617,3 млн. грн. – ніж менше ніж у 2018 році надійшло до бюджету, порівняно з 2018 роком. Таке скорочення обумовлене запровадженнями санкціями, та становищем на зовнішньому та внутрішньому ринку, що спричинені сукупністю факторів геополітичного характеру та проблеми з COVID-19 [6].

Надходження з внутрішніх товарів та послуг до бюджету України склали 493360,6 млн. грн. у 2017 році, та у 2020 році відбулось зростання на 45535,6 млн грн. і відповідно зростання надходжень з ПДВ за досліджує мий період [10].

Також відбулось зростання доходів від вироблених в Україні і імпортованих підакцизних товарів. Як відомо, останні роки зросли акцизи на цигарки та алкоголь, що дозволило забезпечити збільшення надходження до бюджету. Від продажу підакцизних товарів, вироблених в Україні (алкоголь, цигарки, нафтопро-

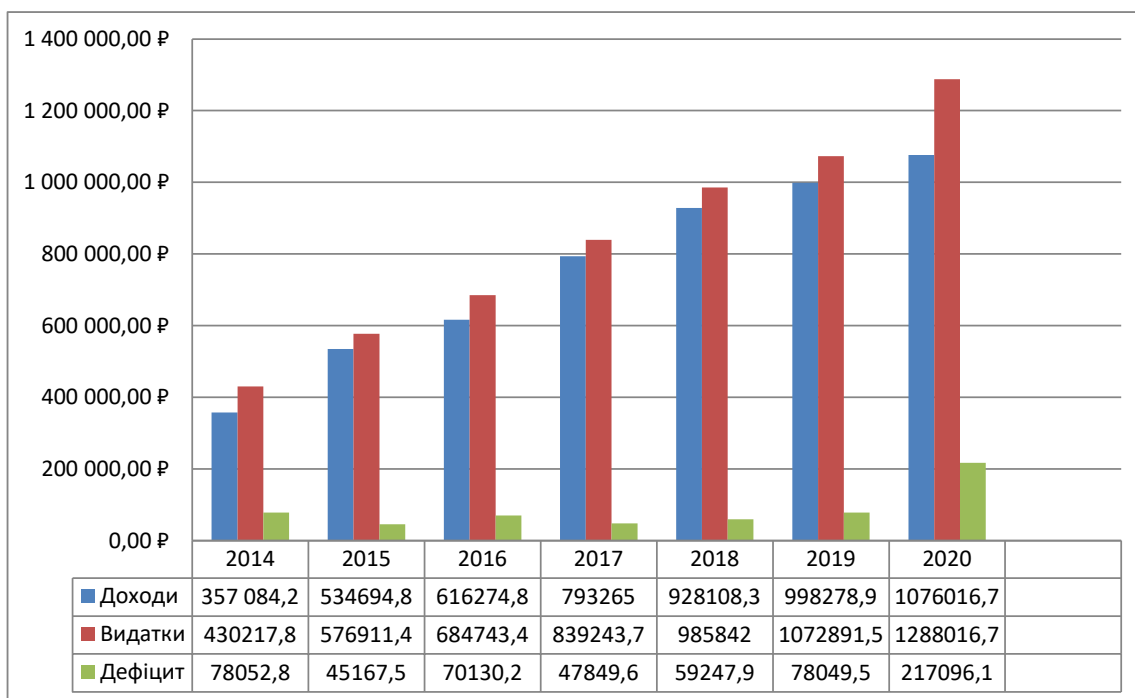

Рис. 1. Динаміка доходів і видатків Державного бюджету України протягом 2014–2020 рр., млн. грн.

Джерело: побудовано автором за даними [6; 9]

Доходи державного бюджету, млн грн

Види доходів	2018	2019	2020
Податкові надходження	753815,6	799776,0	851115,6
Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості	188624,1	217040,4	225976,3
Податок на доходи фізичних осіб	91741,8	109954,0	117281,3
Податок на прибуток підприємств	96882,3	107086,3	108695,0
Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів	45265,7	46746,9	52475,7
Внутрішні податки на товари та послуги	493360,6	502048,1	538896,2
ПДВ з вітчизняних товарів	79130,9	88929,8	126486,6
ПДВ з імпортованих товарів	295377,3	289760,4	274113,5
Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів	71143,8	69897,1	80449,3
Акцизний податок з ввезених в Україну підакцизних товарів	47708,6	53460,8	57846,9
Податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції	27076,6	30086,0	30460,5
Збори на паливно-енергетичні ресурси	-6,2	-0,3	0,7
Інші податки та збори	-505,1	3855,0	3306,2
Неподаткові надходження	164676,5	186684,2	212946,9
Доходи від власності та підприємницької діяльності	87170,4	114414,8	119155,9
Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	18413,6	10377,8	9772,0
Інші неподаткові надходження	12399,9	15762,6	15038,2
Власні надходження бюджетних установ	46692,6	46129,06	68980,8
Доходи від операцій з капіталом	657,5	183,0	79,4
Надходження від продажу основного капіталу	33,6	30,0	38,5
Надходження від реалізації державних запасів товарів	573,2	76,0	2,4
Кошти від продажу землі і нематеріальних активів	50,8	77,0	38,4
Кошти від закордонних країн і міжнародних організацій	1464,8	1139,9	1029,7
Цільові фонди	187,5	1770,8	187,1
Офіційні трансферти	7306,3	8725,0	10658,0

Джерело: складено автором за даними [6; 9–10]

дукти) у 2020 році зібрано більше ніж в попередньому. Надходження від імпортованих підакцизних товарів також мають динаміку щодо збільшення з 2018 до 2020 року. Проте таке зростання сягнуло нижчого рівня ніж було заплановано в бюджеті на 2018 рік.

Такі види надходжень як податок на доходи фізичних осіб та податок на прибуток підприємств за 2018–2020 рр. зростає. Але варто зауважити, що у 2019–2020 рр. суми надходжень податку на прибуток підприємства зменшуються у порівнянні з сумами надходжень від фізичних осіб. Спостерігається зменшення виробництва за останні три роки, що вплинуло на надходження до бюджету.

Розглядаючи питомі частки надходжень до бюджету за розміром, до то до них відносять неподаткові надходження та офіційні трансферти. Головним наповнювачем бюджету в розділі неподаткових надходжень в є Національний банк. Крім того, спостерігається скорочення надходження до бюджету від наданих адміністративних послуг, судового збору та доходів від некомерційної господарської діяльності.

Цільові фонди, за розміром частки надходжень в бюджет, посідають четверте місце. Найбільшою статтею яких є надходження до фонду забезпечення оборони і безпеки держави. В 2019 році зросли на 1583,3 млн. грн. в порівнянні з 2018 роком та сягнули високого показника, але у 2020 році значення

зменшилось до рівня 2018 року. Забезпечення надходжень в цей фонд відбулось в основному за рахунок конфіскованих коштів та коштів, отриманих від реалізації майна, конфіскованого за рішенням суду за вчинення корупційного правопорушення.

Попри стабільного збільшення дохідної частини бюджету, присутня також тенденція до зростання структурного (нециклічного) бюджетного дефіциту, котрий характеризується нарощуванням державних витрат швидшими темпами, ніж зростають доходи бюджету. Саме, такий дефіцит виникає внаслідок дискреційної фіскальної політики, котра проводиться невідповідно до правил, а на власний розсуд влади. До того ж, характерною ознакою дискретної фіскальної політики є внутрішня структурна мінливість витрат держави, особливо за статтями «економічна діяльність» та «соціальний захист та соціальне забезпечення». За умов такого ведення виду фіскальної політики органами державної влади зростають ризики для фінансової стабільності, зокрема у періоди загострення економічної та політичної ситуації в країні [3].

Отже, щоб не допустити ускладнення бюджетної ситуації уряду слід розглянути і скоротити не першочергові видатки.

Розглянемо найвагоміші статті видатків державного бюджету в розрізі функціональної класифікації (таблиця 2).

Видатки зведеного бюджету України (функціональна класифікація) за роками (млн. грн.)

Напрями видатків	2018 рік	2019 рік	2020 рік
Загальнодержавні функції	191541,8	203121,3	204818,8
у т.с. Обслуговування держборгу	116088,0	120096,1	121239,4
Оборона	97024,0	106627,7	120374,1
Громадський порядок, безпека, судова влада	118025,2	141455,8	159506,3
Економічна діяльність	140761,3	154219,3	262814,6
Охорона навколишнього середовища	8242,1	9729,8	9056,6
Житлово-комунальне господарство	30345,5	34487,1	32214,5
Охорона здоров'я	115847,8	128377,8	175791,2
Духовний та фізичний розвиток	28992,9	31550,1	31710,9
Освіта	210029,4	238757,4	252283,1
Соціальний захист та соціальне забезпечення	309363,6	321786,7	346719,5
у т.с. Соціальний захист пенсіонерів	157940,7	191227,2	212328,7

Джерело: складено автором за даними [6; 9–10]

Найсуттєвіших змін у загальній структурі видатків отримали видатки на економічну діяльність. Їх сума зросла у 2020 році на 108595,3 млн. грн. порівняно з 2019 р., що підкреслює, як збільшення обсягів державних інвестицій (субвенцій), так і зростання субсидій та допомоги на покриття збитків підприємств окремих секторів економіки, зокрема сільського господарства та вугільної галузі.

Враховуючи те, що економічна діяльність є одним з найважливіших напрямів, від ефективності роботи котрих безпосередньо залежить фінансування всіх інших функціональних розділів, обсяг його забезпечення вважаємо і досі низьким. За даними таблиці 3, видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення значно перевищують видатки на економічну діяльність, що, на нашу думку, і є причиною гальмування економічного розвитку країни.

За теперішніх складних економічних та політичних умов, соціальний захист та соціальне забезпечення потребує значного зменшення частки у структурі видатків бюджету, є надзвичайно необхідним, для забезпечення переходу від бюджетної моделі «проїдання» до моделі інвестиційного розвитку. Питома вага видатків державного бюджету, що спрямовується на фінансування соціальної сфери, у 2020 р. склала близько 21,73% (346719,5 млн. грн.) та є найнижчою за останні три роки.

Таким чином, сучасне становище, демонструє, що соціальний сектор і досі зберігає риси системи минулих часів управління державою, котрі мають максимальне охоплення населення соціальною допомогою, велика кількість платежів при дуже малому їх розмірі, невзначний зв'язок між платежами й потребами, відсутність прив'язки державного фінансування до послуг, що надаються, великий обсяг необґрунтованих видатків. Отже, як результат, соціальний сектор України потерпає від таких важливих недоліків:

– соціальні видатки в цілому займають саму велику частку, для країни з таким рівнем економічного розвитку, це допустимо. Зокрема, Україна має найвищу в світі частку державних пенсійних видатків до ВВП – близько 18 відсотків, що майже вдвічі більше, ніж у Європейському Союзі;

– соціальні послуги не дуже ефективні, й населення вельми незадоволене обсягом і якістю послуг, що надаються;

– соціальна допомога більшою частиною надається людям, які не дуже її потребують, тоді як ті, хто насправді потерпають, належної соціальної підтримки не одержують [5].

Про неефективність державної політики щодо населення України свідчить і той факт, що за даними ПРООН, майже чверть населення України (24,5%) перебуває за межею бідності, кожна третя (32,6%) сім'я з дітьми є бідною і кожен п'ятий (20%) працюючий є бідним [8].

Що стосується напрямку видатків житлово-комунального господарства, то вони характеризуються великою кількістю втрат коштів, енергії, ресурсів, але не спроможні надати якісні послуги. Видатки на її функціонування мають не стійку тенденцію, та у 2020 році зменшуються. Це пов'язано з тим, що частина запланованих коштів була перенаправлена на боротьбу із COVID-19. Також цей напрям видатків вимагає виконання капітальних ремонтів, та негайного системного реформування. Існує велика частка монополізації в комунальному секторі, яку потрібно негайно ліквідувати. Чесна і прозора конкуренція серед надавачів житлово-комунальних послуг може створити потрібні умови, а населення отримає якісні послуги за помірну ціну. Суттєві недоліки і порушення відбуваються у політиці формування тарифів, котра була б прозорою і зрозумілою для споживачів, коли тарифи на житлово-комунальні залежать від якості. Запровадження енергозберігаючих систем дасть можливість істотно економити кошти [5].

Функціонування силових структур є принциповою основою реалізації політики національної безпеки, а тому є цілком виправданою необхідність збільшення частки видатків на оборону у загальній структурі. Так протягом досліджуваного періоду спостерігається зростання суми видатків на оборону, котра у 2020 році склала 12034,1 млн. грн., така тенденція характеризується необхідністю фінансування невідкладних потреб на оборону і безпеку держави, у тому числі пов'язану з проведенням операції об'єднаних сил (ООС). Сюди можна віднести фінансування про-

грам, спрямованих на модернізацію військової техніки, на збільшення утримання військовослужбовців та переозброєння армії в цілому.

Також, на нашу думку, необхідно зменшити частку видатків на загальнодержавні функції. Якщо проаналізувати склад даного функціонального напрямку, то найбільшу частку мають видатки на: вищі органи державного управління, органи місцевої влади та місцевого самоврядування.

На тисячу населення у нас майже вдвічі більше чиновників, ніж у будь-якій країні Європейського Союзу. Зменшення видаткової частини на утримання державного апарату, шляхом скорочення значного штатного розкладу та запровадження електронного уряду, дозволить не лише пришвидшити процедуру прийняття рішень та подолати бюрократичні процеси, які породжують корупцію, а й значно заощадити бюджетні кошти.

Висновки. У результаті проведеного аналізу стає очевидним, що залучення та розподіл бюджетних коштів в Україні здійснюється неефективно та має низку проблем. До основних відносимо: відсутність чіткої стратегії щодо складання бюджету та контролю за реалізацією бюджетних програм, недосконалість фіскальної політики, застарілість підходів до фінансування, що спричиняє великий обсяг необґрунтованих видатків.

Важливою передумовою фінансової стабілізації економіки є бездефіцитність державного бюджету країни. В умовах фінансової кризи першочерговим кроком у будь-якій країні є збалансування її головного кошторису. Для компенсації зростаючих видатків виникає необхідність збільшити доходи бюджету. Це можливо реалізувати за допомогою функціонування раціонально структурованої податкової системи, яка має ґрунтуватися на об'єктивно необхідних обсягах фінансового забезпечення загальнодержавних функцій і завдань [7]. Також необхідно приділяти увагу найменш розвинутим статтям доходів, таким як доходи від операцій з капіталом, цільові фонди, збільшення яких дозволить зменшити навантаження та залежність державного бюджету, наприклад, від податкових надходжень.

При цьому, при здійсненні видатків перш за все, потрібно виходити з величини отриманих доходів та розподіляти їх таким чином, щоб отримати максимальний ефект та забезпечити пропорційність темпів зростання дохідної та видаткової частин державного бюджету України. Велику увагу також потрібно приділити необхідності посилення контролю за рухом коштів та відповідальності за неефективне використання бюджетних ресурсів.

Доцільність здійснення тих чи інших видатків потрібно розглядати ще на стадії планування бюджету, враховуючи реальні економічні показники та кризовий стан економіки, тоді бюджетний дефіцит буде виправданий, а в перспективі – зменшений.

Бібліографічний список:

1. Баранник Л.Б. Бюджетна безпека в Україні в контексті соціальної стабільності. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2017. № 4. С. 112–119.
2. Боголиб Т.М. Бюджетная политика как инструмент макроэкономической стабильности. *Економічний часопис-XXI*. 2018. № 3. С. 84–87.
3. Малишко В.В. Аналіз доходів державного бюджету України. *Економічний вісник університету*. 2019. № 28. С. 208–212.
4. Наконечна Ю.Л., Демиденко Л.М. Відкритість та прозорість державного та місцевих бюджетів в Україні. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2018. № 10. С. 20–27.
5. Канєва Т.В., Думікян А.К. Проблеми Формування бюджетних надходжень. *Економічний вісник університету*. 2018. № 31. С. 241–244.
6. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення: 18.02.2021).
7. Державна казначейська служба України. Звітність про виконання бюджетів. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?> (дата звернення: 01.11.2020).
8. Кодацький В.П. Проблеми формування місцевих бюджетів. *Економіка, фінанси, право*. 2019. № 2. С. 10–15.
9. Цілі розвитку тисячоліття // ПРООН. URL: <http://www.ua.undp.org/content/dam/ukraine/docs/2015%20MDGs%20Ukraine>
10. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 18.02.2021)
11. Звіти про виконання місцевих бюджетів України. URL: <http://treasury.gov.ua/> (дата звернення: 18.02.2021).

References:

1. Baranik, L.B. (2017). Budget security in Ukraine in the context of social stability. *Scientific notes of the National University "Ostroh Academy". Series "Economics"*, (4), 112–119. (in Ukrainian)
2. Bogolub, T.M. (2018). Fiscal policy as an instrument of macroeconomic stability. *Economic Journal-XXI*, (3), 84–87. (in Ukrainian)
3. Malishko, V.V. (2019). Analysis of state budget revenues of Ukraine. *Economic Bulletin of the University*, (28), 208–212. (in Ukrainian)
4. Finally, Y.L., Demidenko, L.M. (2018). Openness and transparency of state and local budgets in Ukraine. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv*, (10), 20–27. (in Ukrainian)
5. Kaneva, T.V., Dumikyan, A.K. (2018). Problems Formation of budget revenues. *Economic Bulletin of the University*, (31), 241–244. (in Ukrainian)
6. Budget Code of Ukraine. № 2456-VI (2010, July 8). URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (in Ukrainian)
7. State Treasury Service of Ukraine. *Reporting on budget execution*. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?> (in Ukrainian)
8. Kodatsky, V.P. (2019). Problems of local budget formation. *Economics, finance, law*, (2), 10–15. (in Ukrainian)
9. Millennium Development Goals. *UNDP*. URL: <http://www.ua.undp.org/content/dam/ukraine/docs/2015%20MDGs%20Ukraine> (in Ukrainian)
10. Official site of the State Statistics Service of Ukraine. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (in Ukrainian)
11. Reports on the implementation of local budgets of Ukraine. URL: <http://treasury.gov.ua/> (in Ukrainian)